

LÄNSSTYRELSEN ÖSTERGÖTLAND

Remissvar angående SOU 2022:28

Diariennr KU2022/01317

Information om dokumentet

Detta är en digitalt tillgänglighetsanpassad webbversion av remissvar som är daterat den 11 november 2022. Det godkända originaldokumentet finns arkiverat i vårt digitala ärendesystem och har diarienummer 11910-2022.

Mottagare är Kulturdepartementet: ku.remissvar@regeringskansliet.se;
ku.md@regeringskansliet.se

Avsändare är Länsstyrelsen Östergötland.

Sammanfattning och övergripande synpunkter

Länsstyrelsen Östergötland har gått igenom SoU 2022:28 Vår demokrati – värd att värna varje dag och är i stort positiv till de förslag som lyfts fram. Utredningens uppdrag och förslag ligger även väl i tiden när det både nationellt och internationellt syns en uppgång av antidemokratiska krafter som samhället gemensamt behöver markera och kraftsamla mot. Här kan länsstyrelserna utgöra en del.

Kommenterade förslag

Förslag 6.1 Inrätta en nationell demokratifunktion

Länsstyrelsen Östergötland ställer sig positiv till förslaget och anser även att förslag på myndigheter som skulle härbärgera en sådan demokratifrämjande funktion (Forum för levande historia eller MUCF) är väl valda. En sådan funktion skulle vara positiv för förslag 6.2. Länsstyrelsen vill även skicka med vikten av nära samverkan mellan ett demokratifrämjande uppdrag och andra närliggande frågor som uppdrag kring mänskliga rättigheter.

Länsstyrelsen vill framhålla vikten av att en nationell demokratifunktion inte ersätter den statliga styrningen och myndigheternas demokratistärkande arbete i ordinarie verksamhetsutövning. Tilliten till staten och dess företrädare, välgrundade beslut och en tydlig och lättförståelig kommunikation är exempel på väsentliga delar för att upprätthålla både demokratin i sig och förtroendet för densamma. Här vill vi lyfta den statliga

värdegrunden och Statskontoret vars uppgift är att främja en effektiv och demokratisk statsförvaltning. Länsstyrelsen skulle önska att detta förtydligas i ett demokratifrämjande uppdrag.

Förslag 6.2 Uppdrag till Länsstyrelsen att arbeta demokratistärkande

Länsstyrelsen Östergötland ställer sig positiv till förslaget. Av de finansieringslösningar som föreslås förordas förslaget om resursförstärkning för personella resurser och verksamhetsmedel. Kortsiktiga ansökningar om medel är resurskrävande och gör det svårt att rekrytera och behålla kompetens samt genomföra kontinuerliga åtgärder som har effekt över tid.

I löptext hänvisas till att Länsstyrelserna kan bidra till att nå ut till en bred allmänhet. Länsstyrelsens uppdrag är att vara en regional samordnande och stödjande kraft med syfte att stärka den lokala och regionala nivåns offentliga aktörer (kommuner, region och myndigheter) som primära målgrupp snarare än allmänhet. Under demokratijubileet stöttade länsstyrelserna kommittén att få ut demokratistugan i landet, men då i samverkan med kommuner och andra aktörer som verkar närmare allmänheten.

Länsstyrelsen Östergötland ser fördelar om del möjliggörs att kunna prioritera att arbeta fokuserat med vissa frågor efter behov. Exempelvis att verka för insatser i samband med val, främja allas deltagande i demokratin, bygga tillit, arbeta med mellanvalsdemokrati eller civila samhällets roll i den svenska demokratin.

Länsstyrelsen Östergötland vill även lyfta att gällande breda främjande uppdrag har många kommuner (framför allt men inte uteslutande mindre kommuner) begränsade resurser och kapacitet att delta i utvecklingsarbeten av den arten. Länsstyrelsen vill därför understryka vikten av att ett eventuellt demokratiuppdrag måste formuleras så att det kan berika närliggande uppdrag som Länsstyrelsen redan har exempelvis rörande mänskliga rättigheter och jämställdhet.

Länsstyrelsen Östergötland ser att det idag kan vara svårt att genomföra förslaget uppdrag att ansvara för lokal och regional demokratistatistik. Utredningen hänvisar dels till ett program (Prisma) som ännu inte är allmänt implementerat hos länsstyrelserna och saknar finansiering dels är det ovanligt att länsstyrelserna är ansvarig statistikmyndighet då vi oftast enbart inhämtar och speglar nationell statistik framtagen av andra myndigheter. Vi ser att det skulle vara mer lämpligt med ett uppdrag kring lägesbilder och att formen för dessa kan tas fram tillsammans med en nationell demokratifunktion.

Förslag 7.1 Större fokus på demokrati i myndigheternas arbete

Länsstyrelsen Östergötland ser att utredningens ambition att stärka myndigheters demokratiuppdrag som positivt. Länsstyrelsen tillstyrker därmed förslaget men vill också lyfta den statliga värdegrunden och dess principer som en central del i myndigheternas arbete med demokrati och ett förverkligande av regeringsformen.

Förslag 7.2 Analysera konsekvenser för demokratin

Inga synpunkter.

7.3 Förtydliga skolans demokratiuppdrag

Länsstyrelsen Östergötland är positiv till att utredningen lyfter skolan, skolans demokratifunktion och dess vikt för individen och för demokratin. I myndighetens främjande uppdrag lyfter vi ofta fram skolans ovärderliga funktion för alla barns lika rätt och möjligheter i livet.

Vi ser det som viktigt att Skolverket, Skolinspektionen och kommunerna i detta uppdrag samverkar med en eventuell nationell demokratifunktion samt med Länsstyrelserna. Både för att undvika dubbelarbete samt för att utöka möjligheterna för aktörerna att stödja varandra.

Ärendets beredning

I detta ärende har länsråd Ann Holmlid beslutat efter föredragning av jämställdhetsutvecklare Karin Linkhorst. I den slutliga handläggningen av detta ärende har även enhetschef social hållbarhet Linda Pergelius Thorbjörnson deltagit.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Ann Holmlid

Länsråd

Karin Linkhorst

Jämställdhetsutvecklare

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post ostergotland@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen Östergötland, 581 86 Linköping, eller ring vår växel 010-223 50 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/ostergotland.